ALGEMENE BESCHOUWINGEN VAN DE VVD BIJ DE BEGROTING VAN 2010

Mevrouw de Voorzitter,

Allereerst willen wij onze dank uitspreken richting onze ambtenaren en het college voor de positieve inbreng en inzet zoals wij die in het afgelopen jaar en gedurende de gehele raadsperiode van vier jaar hebben ervaren.

Deze algemene beschouwingen willen in een iets bredere context trekken. Te weten wat wilden wij bereiken als VVD bij de verkiezingen van 2006 en wat is er gerealiseerd.

- **Goed wonen in een groene gemeente**
  In de afgelopen 4 jaar werden 52 nieuwe woningen opgeleverd, werd een woonvisie vastgesteld voor realisatie van in totaal 385 woningen, werd een beeldkwaliteitsplan gemaakt en recent werd in het kader van de nieuwe wet RO de structuurvisie en het bijbehorende projectplan vastgesteld voor de realisatie van ca. 200 woningen tot 2015. Daarnaast zijn de bouwprojecten voor de Meelzak (35woningen) en het terrein Roelofsen (16 woningen) op Graft volop in voorbereiding.
- **Een betaalbare gemeente**
  Financieel zijn de uitgaven steeds in balans gebleven met de inkomsten. De woonlasten waaronder de OZB zijn slechts met het inflatiecijfer gestegen en zijn lager dan het landelijke gemiddelde. De VVD zal zich hier blijvend sterk voor maken ook in de begroting 2010.
- **Leefbare en veilige omgeving**
  De VVD hecht veel belang aan een veilige woonomgeving. Zo zijn er in samenspraak met de politie diversen maatregelen getroffen voor het beteugelen van vandalisme en agressie waaronder dit jaar het mobiele camera toezicht. Ook de verkeersveiligheid is in de afgelopen vier jaar toegenomen. Alle wegen zijn of worden duurzaam veilig ingericht. Als mijlpaal in 2009 is rotonde bij West-Graftdijk gerealiseerd en daarmee is het zeer gevaarlijke kruispunt verleden tijd. Ingrijpende projecten zijn gestart voor de renovatie van diverse straten (bijvoorbeeld Bellesloot, Zuideinde en Meelzak). Tenslotte wordt er sinds enkele jaren op initiatief van de VVD handhavend opgetreden, met als credo zo min mogelijk regels, maar de regels die er zijn leven wij ook na.
- **Zelfstandig blijven zo lang het kan**.
  Samenwerken doen we volop zoals de gemeenschappelijke afdeling sociale zaken. Wat wij wel constateren is dat samenwerken niet voldoende is om op lange termijn een betaalbare kwalitatieve dienstverlening in stand te houden. Een fusie van groene gemeenten is op termijn ons nieuwe streven. Dit proces is niet eenvoudig vanwege de betrokkenheid van meerdere gemeenten die allen een andere invalshoek in dit proces hebben.

- **Beschermen van het unieke landschap**
  Mens en natuur moeten in balans zijn, daarom hebben wij in de afgelopen periode een beeldkwaliteitsplan, voor onze gemeente ontwikkeld en recent een structuurvisie vastgesteld. Daarmee is de basis gelegd voor de komende 10 tot 20 jaar.
- **Minder regels, snelle procedures**
  Stappen zijn en worden gezet voor het realiseren van een digitaal loket waardoor snellere procedures kunnen worden gerealiseerd.
- **Regelmatig contact houden met de kernen** Met veel plezier hebben we kunnen zien dat het gemeentebestuur bij diverse gelegenheden aanwezig is geweest. Ook de fractie van de VVD investeerde veel tijd in het onderhouden van contacten met de kernen door bezoeken zowel in het algemeen als thematisch.
- **Inwoners tijdig betrekken bij nieuwe ontwikkelingen**
  Het college heeft heel veel tijd geïnvesteerd in het betrekken van burgers bij nieuwe ontwikkelingen zoals de structuurvisie resp. het masterplan. Zo is een klankbordgroep gevormd die aanbevelingen heeft gedaan aan het college. Maar ook zijn er succesvolle bijeenkomsten gehouden in de grote kerk.
- **In onze gemeente kunnen werken**.
  Zeer belangrijk thema wat de VVD betreft. De Volger II is dankzij dit de initiatieven van het College inmiddels vol en daarbij faciliteert onze gemeente bedrijven zowel op het bedrijventerrein als ook in de kernen. Het inzetten op, het in standhouden en waar mogelijk verbeteren van, de openbaar vervoer verbindingen is daar een onderdeel van. Ook het revitaliseren van het bedrijventerrein wat dit jaar is ingezet, is een stap in de goede richting om de werkgelegenheid in onze fraaie gemeente te verbeteren en de woonwerk balans te bevorderen.
- **Aandacht voor sport, cultuur en recreatie.**
  Sport is een belangrijk onderdeel van onze nieuwe structuurvisie met als mogelijk project de renovatie of nieuwbouw van onze sporthal. Onze gemeente heeft cultuur enorm hoog in het vaandel. Met als grote publiekstrekker de midwinter feesten, maar ook de kwaliteitspodia in diverse kerken in De Rijp. Ten slotte recreatie heeft een prominente plaats binnen het land van Leeghwater. Het bevorderen van bewegwijzering, aanleggen van fiets- en wandelpaden zijn daar onderdelen van.

We constateren dat vele punten uit ons verkiezingsprogramma zijn gerealiseerd of er zijn grote vorderingen gemaakt door het college en daar voor willen wij u onze complimenten maken. Uiteraard gaat ook onze dank naar onze coalitiepartner het CDA waarmee wij voortreffelijk hebben kunnen samenwerken in de afgelopen vier jaar.

De Begroting 2010

Algemeen

Tijdens de kadernota hebben wij gevraagd aan het college om voor ons een sluitende begroting op te stellen en om daarbij als toetsingcriterium te hanteren of nieuw en bestaand beleid onontkoombaar is en of onuitstelbaar.
We hebben nogmaals benadrukt dat de hoge ambities vooraf en de lage realisatie in werkelijkheid structureel wordt. De begroting wordt door een aantal politieke partijen niet meer 100% serieus genomen, het resultaat blijkt altijd gunstiger. De vvd kan dit niet accepteren. Wij kunnen niet anders dan ervan uit te gaan dat alle activiteiten uit deze begroting ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Tegelijkertijd hebben we u meerdere malen verzocht om nog kritischer naar de begroting te gaan kijken. Helaas blijkt dat nog niet uit de voorliggende (meer)begroting (en) die wederom in het komend jaar, maar vooral in de jaren hierna grote tekorten te zien geeft.
Voorzitter, wij kunnen niet anders dan concluderen dat we de meerjaren begroting niet op deze wijze kunnen accepteren. De structurele tekorten gaat u dekken door onttrekking uit de verkoop van de aandelen NUON. Het jaarlijkse tekort loopt op naar zo'n € 600.000,-- waarbij geen rekening wordt gehouden met mogelijke forse kortingen op het gemeentefonds en fors hogere bijstandsuitgaven. Aan het eind van de meerjaren begroting, als er vier jaar achtereen miljoenen uit de reserves zijn onttrokken, houdt het op, want dan bereiken we de bodem van onze schatkist.

We juichen dan ook toe dat u een ambtelijke werkgroep gaat instellen die naar structurele oplossingen gaat kijken voor het gerezen meerjaren tekort. De effecten daarvan zouden we reeds willen zien in de begroting van 2011 in plaats van 2012.
De VVD stelt zich daarbij ten doel dat we van een ambitieuze tekort begroting naar een realistische sluitende begroting moeten overgaan. Om deze kanteling mogelijk te maken geven wij u de volgende uitgangspunten mee.

1. Alleen onontkoombaar en niet uitstelbaar beleid uitvoeren.
2. Een programma mag maximaal stijgen met de inflatie tenzij er nieuw beleid ontstaat wat getoetst is door het eerste uitgangspunt en dus kennelijk onontkoombaar en niet uitstelbaar is.
3. De meerjarenbegroting moet sluitend worden gemaakt voor onttrekking uit de reserves.

Per programmaonderdeel zullen we nader ingaan op de voorgestelde beleidskeuzes.

Programma 1. Algemeen bestuur

We kunnen ons vinden in de beleidsuitgangspunten om te komen tot een bestuurskrachtige gemeente. We vragen het college om het komende jaar een nieuwe verkenning te doen naar de fusie mogelijkheden met omliggende groene gemeenten en daarbij een meer sturende rol te eisen van PS.
Het versterken van het contact met inwoners juichen wij toe en dan niet alleen op het niveau van organisatie en college maar ook met de raad.
Optimale dienstverlening betekent voor de VVD o.a. verruiming van de openingstijden, verbetering van de website en digitale diensten. Maar ook correcte en tijdige afhandeling van bouwaanvragen en andere verzoeken.
Voorzitter als we financieel dit programma beoordelen dan wordt er nauwelijks of geen nieuw beleid voorgesteld en toch stijgen de kosten met 7%. Het lijkt ons geboden hier nog eens zeer kritisch naar te kijken en uitgaven te schrappen. De productenbegroting is voorbehouden aan het college maar we zouden u enkele suggesties willen meegeven.

1. Voorlichting een stijging met meer dan € 30.000,--
2. Begroting van de jaarrekening € 30.000,--
3. Registratie van personen € 30.000,--

Programma 2. Openbare Orde en Veiligheid

De doelstellingen van dit programma kunnen wij uiteraard volledig onderschrijven. De fysieke veiligheid in de vorm van brandweerzorg en rampenbestrijding worden naar onze beoordeling goed uitgevoerd. De uitruktijden van onze brandweer zijn zeer goed te noemen in vergelijking met andere corpsen waar de uitrukrijtijden niet worden gehaald.
Als het totale traject van melding, uitrukken en rijden te lang duurt zoals in Markenbinnen worden er rookmelders aan de inwoners ter beschikking gesteld. Wat ons betreft een uitstekende actie van ons college.

We realiseren ons dat er hoge eisen worden gesteld aan de kwaliteit en een verbeteringsprogramma vertaalt zich uiteindelijk ook in geld.

Toch vinden we de stijging van het programma te fors 12,75% en worden deze niet veroorzaakt door kwaliteitsmaatregels, maar door een andere wijze van toerekening.
Het zou beter zijn om een bestendige gedragslijn te volgen in de toerekening of aan te geven in welk programma dan een bezuiniging wordt gerealiseerd .

Programma 3. Verkeer, vervoer en waterstaat

Een programma waar zeer veel geld mee gemoeid is en feitelijk niet zo veel eer aan valt te behalen. Immers het is een vanzelfsprekendheid dat onze wegen worden onderhouden en bereikbaarheid is alleen maar een bron van irritatie als dat niet goed zou zijn. Het onderscheid

wordt vooral gemaakt in het duurzaam veilig maken van onze wegen. Daarbij is een prachtig voorbeeld de rotonde bij West-Graftdijk.
De kademuur daarentegen scoort uitsluitend in de straat waar men overlast heeft van de verzakkingen maar gaat onze gemeente wel een miljoen kosten.
Belangrijk is dat we zaken gaan beheren maar dan wel op een wijze dat we daar structureel eerder minder dan meer geld aan gaan uitgeven en minder last gaan krijgen van incidentele uitgaven die zeer verstorend zijn voor de begroting.
De vergelijking in de productenbegroting met oudere jaren is daarom nogal moeilijk te maken. Het lijkt dat we minder uitgeven dan in 2010. Maar toen stond de kademuur ook al in de begroting en als we naar de rekening 2009 kijken dan valt deze veel lager uit.
Wel zien we een enorme sprong in de uitgaven van wegen in de bebouwde kom sinds 2008 en daar stellen wij als VVD fractie wel vraagtekens bij. Beheersplannen prima maar niet ten kosten van tonnen extra jaarlijkse uitgaven.

Programma 4. Economische zaken

We onderschrijven ook hier de doelen. Het bevorderen van duurzame werkgelegenheid en daarmee het verbeteren van de woon-werk situatie juichen we toe.
Er is in 2009 een aanzet gegeven tot het revitaliseren van ons bedrijventerrein. Momenteel wordt onderzocht op welke wijze de plannen het beste kunnen worden uitgevoerd en welke subsidiemogelijkheden er liggen. Het lijkt wel evident dat hier ook vanuit de gemeente geld voor nodig is maar missen dat in de voorliggende begroting.

Programma 5. Onderwijs

Nauwelijks verandering in het beleid veel van de hier vermelde zaken zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar. Een belangrijke ontwikkeling in het onderwijs zal worden het afnemen van het aantal leerlingen naar 400 in 2020 in de gehele gemeente. Een leerlingenprojectie rekening houdend met onze nieuw bouwplannen is zeer noodzakelijk om de passende huisvesting te bieden. Daarbij acht de VVD het ook van belang om te onderzoeken wat nu de staat van de huidige scholen is, mede gelet op de lange afschrijvingstermijn van 60 jaar waarvan nog maar de helft is verstreken.

Programma 6. Cultuur, sport en recreatie

De vraag is of in de toekomst dit programma kan worden voortgezet op dit hoge niveau.
Het bevorderen van Cultuur, Sport en Recreatie heeft een forse prijs.
Daarbij stellen we wel vraagtekens bij een aantal producten binnen dit programma. We vinden het niet logisch dat openbaar groen valt binnen deze categorie.
Daarmee worden de stijgingen in dit programma gemaskeerd door de bezuinigingen in het openbaar groen. Vraagtekens stellen we voorts bij de openbare bibliotheek wat een schip van bijleggen is geworden. De huidige problemen veroorzaakt door falend management komen daar nog bij. Wij zouden graag alternatieve invullingen van de bibliotheek in overweging willen nemen, waarbij de begroting drastisch wordt verminderd.
We vinden ook dat gemeente sport moet bevorderen en ook ruimten toewijst. Wat we niet nodig vinden is dat gemeente eigenaar is van sportterreinen en de onderhoudsverplichting heeft. Ook hier zien we graag alternatieven mogelijkheden tegemoet die uiteindelijk kosten

besparend zijn. Tenslotte stellen wij vraagtekens bij de structurele verhoging van de uitgaven van speeltuinen. Het opstellen van beleidsplannen hebben we naar onze bescheiden mening nu al enkele malen op de begroting gezien. En gezien de bescheiden problematiek lijkt het ons beter om de schaarse middelen in te zetten voor de speeltuinen zelf. Immers met beleid kun je niet spelen.

Programma 7. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Mooie doelen die vallen onder dit programma zoals het zoveel mogelijk mensen aan het werk helpen, bestrijden van armoede en het zelfstandig laten functioneren van ouderen en gehandicapten. Wij zijn zeer tevreden met de wijze waarop geruisloos onze gemeenschappelijke sociale dienst functioneert.
Wat wij tegen de achtergrond van de economische crisis wel verwacht hadden was een soort stresstest. Wat gebeurt er als de werkloosheid stijgt naar 8% met de uitkeringen van Graft De Rijp en welke gevolgen heeft dat voor onze begroting.
Het subsidieplafond verhogen omdat de bibliotheek een tekort heeft vinden wij een onjuiste werkwijze. Het tekort zal opgevangen moeten worden in het bestaande subsidieplafond. Wel kunnen we akkoord gaan met een verhoging van het plafond met de index van 1,5%.

Verder vinden wij dit programma in totaal te hard is gestegen van 1.015.572 naar 1.109.695 dit is een stijging van 9,2%. Uitschieters daarbij zijn de jeugd en speeltuinverenigingen, peuterspeelzalen en de WMO. De WMO daar zijn we eerder over geïnformeerd alleen de omvang was naar ons idee veel lager.

Programma 8. Volksgezondheid en milieu

Een belangrijk programma als het gaat om gezondheid van burgers milieuzaken en het beschikbaar stellen van begraafruimte.
Er worden komend jaar grote investeringen gepleegd vooral in groot onderhoud en riolering respectievelijk herindeling begraafplaats De Rijp.
We kunnen ons goed vinden in de activiteiten binnen het programma maar hebben wel expliciet grote moeite met het herindelen van de begraafplaats van Markenbinnen.
Na overleg met enkele leden van de contactcommissie en andere bewoners komt de VVD tot de conclusie dat er niets hoeft te veranderen aan de begraafplaats van Markenbinnen. Een investering van €100.000,-- een onnodige investering. De begraafplaats is aanmerkelijk hoger gelegen dan het straatniveau er is niemand die het een verbetering zou vinden als het grind wordt vervangen door klinkers. De ene verdwaalde rolstoelganger wordt met liefde geholpen door inwoners van Markenbinnen. Wat de herindeling betreft daar voelt werkelijk niemand iets voor. Er is nog voldoende ruimte op de begraafplaats en herindeling ligt bijzonder gevoelig bij de nabestaanden.

Programma 9. Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

Op het ruimtelijke ordening gebied gebeurt veel en er wordt veel over gesproken. In het afgelopen jaar was de structuurvisie het grote onderwerp. Voor het komende jaar is dat het Masterplan.

De Wabo is kennelijk weer een dergelijk verplichtnummer: Een geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu dat moet leiden tot minder administratieve lasten voor bedrijven burgers, dat is mooi. Het kan dan toch eigenlijk niet zo zijn dat dit meer geld gaat kosten bij de overheid. Toch wordt hier een bedrag van € 50.000,-- uitgetrokken jaarlijks en structureel. We begrijpen dat de invoering geld kost maar we willen graag het structurele karakter van deze uitgave opnieuw bezien bij de begroting van 2011. Dan handhaving natuurlijk een belangrijk onderwerp maar het gaat om een inhaalslag die nog een jaar moet worden voortgezet. Ons idee is om maar wat meer tijd uit te trekken voor de inhaalslag en het budget in te perken tot € 25000,-- .

Bouw en woning toezicht stijgt met € 100.000,-- waarvan de helft veroorzaakt wordt door de WABO. De overige extra kosten worden niet verklaard. Als we naar de productenbegroting kijken dan zien we dat er meer uren door ruimte en welzijn worden doorbelast. Zonder nadere toelichting kunnen we alleen maar vaststellen dat we niet in control zijn over dit programma.

Programma 10. Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Voorzitter in dit programma wordt nogmaals duidelijk dat de gemeente een structureel tekort heeft en daar geen financieringsinstrument voor heeft.

Tot slot voorzitter ziet de VVD de komende periode als uitdagend maar vol vertrouwen tegemoet. Wij zien er naar uit na de verkiezingen in een nieuwe raad ons ingezette beleid te mogen voortzetten met steun van de inwoners van onze mooie gemeente.